

policy

Riksidrottsförbundets miljö- och klimatpolicy

VISION OCH ÖVERGRIPANDE MÅL

Idrottsrörelsens vision för en hållbar utveckling är:

en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Formuleringen är hämtad från FN-rapporten ”Vår gemensamma framtid” från 1987. I den beskrivs hållbar utveckling i samspelet mellan tre ömsesidigt beroende delar – ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

Riksidrottsförbundet (RF) ställer sig bakom Sveriges riksdags övergripande mål för miljöpolitiken: att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

FYRA HUVUDPUNKTER OCH TRE OMRÅDEN

Ledningsansvar och förhållningssätt

Vi vill att alla idrottsförbund och idrottsföreningar tar ett ledningsansvar och ett medvetet förhållningssätt i sitt arbete med miljö- och klimatfrågor.

Miljölagar och tillstånd

Vi ska aktivt leva upp till gällande miljölagar och ha de tillstånd (från kommuner och länsstyrelser) som krävs för att bedriva vår verksamhet.

Miljöintegrering

Vi strävar efter att i alla sammanhang, där det är befogat, väga in den påverkan på miljön och klimatet vår verksamhet innebär. Verksamheter kopplade till anläggningar, idrottsmiljöer, arrangemang och transporter. Denna aspekt bör även vägas in när vi samarbetar med externa aktörer.

Miljö- och climateffektbeskrivningar

Vi vill vid större nybyggnationer om- och tillbyggnader samt vid större arrangemang och dess tillhörande transporter, göra erforderliga miljö- och climateffektbeskrivningar.

De fyra huvudpunkterna fokuseras på tre områden där idrottsrörelsen har betydande möjligheter att påverka:

- » Anläggningar och idrottsmiljöer
- » Arrangemang och evenemang
- » Miljö- och klimatanpassade transporter

Policyns syfte är att ge Riksidrottsförbundet (RF), special- (SF) och distriktsidrottsförbunden (DF) samt SISU Idrottsutbildarnas organisationer riktlinjer för miljö- och klimatarbetet inom idrotten.

ORGANISATION OCH ANSVAR

Policyn riktar sig i första hand till RF, SF, DF, SDF och SISU Idrottsutbildarna. Ett mål är att genom spridning av policyn inom hela rörelsen även engagera såväl föreningar som enskilda medlemmar i arbetet.

Riksidrottsförbundet (RF)

RF svarar för policyns spridning, implementering, uppföljning och framtida uppdateringar, samt ansvarar för nationell samordning och stöd. Kompetens ska finnas för miljö- och klimatfrågornas hantering på RF-nivå, för att kunna ge vägledning och stöd till SF och DF. RF ansvarar vidare för avtal med samarbetspartners innehållande aktivt miljötänk och för att lyfta fram positiva exempel från föreningar och förbund.

RF:s anläggnings- och idrottsmiljöstöd (handläggs av DF) ska ge prioritet till ansökningar som har miljö- och klimateffektbeskrivningar som syftar till att minimera miljö- och klimatpåverkan.

Distriktsidrottsförbund (DF)

DF svarar för att implementera RF:s policy regionalt och svarar för regional samordning och stöd. Kompetens ska finnas för miljö- och klimatfrågornas regionala hantering på DF-nivå, samverkan med berörda aktörer och stöd till SDF och IF. DF handlägger RF:s anläggnings- och idrottsmiljöstöd.

SISU Idrottsutbildarna

SISU Idrottsutbildarna svarar för digitalt tillgängligt utbildningsmaterial på sin hemsida, som modifieras och uppdateras efter hand. De beaktar informations- och kunskapsspridning om frågorna vid de utbildningar, konferenser och mötesplatser de finner lämpligt. SISU Idrottsutbildarnas distrikt svarar för detsamma på regional nivå.

Specialidrottsförbund (SF)

SF uppmanas att ha en mer detaljerad miljö- och klimatpolicy med utgångspunkt i den egna idrottens behov och möjligheter. De uppmanas även att ha en ansvarig person/grupp för frågorna. Förutom att personen ansvarar för miljö- och klimatfrågor när det gäller förbundets egen verksamhet, svarar personen också för att ge vägledning och stöd till förbundets SDF och IF.

Idrottsföreningen (IF)

IF uppmanas att följa policyn och tillämpa denna utifrån den egna verksamhetens behov och möjligheter. De föreningar som intygar till RF, att de har för avsikt att leva upp till kriterier som bygger på RF:s generella policy kan få ett särskilt Diplom, Grön idrottsförening, att sätta upp synligt där man finner det lämpligt. Ansvaret att leva upp till kriterierna ligger helt på föreningen själv. Mer information om diplommet och dess kriterier finns på RF:s hemsida.

VÄGLEDNING

Hur ser utmaningarna ut ur miljö- och klimatperspektiv idag?

De utmaningar vi ställs inför på grund av naturens egen och människans ökade belastning på miljön och dess resurser är många. Den s k ”Overshoot day”, den dag på året då mänskligheten börja leva bortom gränsen för vad vårt ekologiska system tillåter inträffar tidigare på året för varje år som går. Enligt Världsnaturfonden gör vi, på mindre än nio månader, av med resurser som det tar tolv månader för naturen att återskapa. De resterande månaderna på året samlar vi på oss en skuld genom att överutnyttja vårt naturkapital, samtidigt som vi samlar på oss mer och mer avfall. Om alla på jorden skulle leva som i Sverige skulle vi behöva nästan tre jordklot.

Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna och den högst prioriterade miljöfrågan. Ökade utsläpp av växthusgaser har ökat atmosfärens växthuseffekt, det vill säga att en del av solens instrålning inte reflekteras tillbaka ut i rymden, utan istället värmer upp jorden.

De senaste hundra åren har den globala temperaturen ökat med 0,8 grader enligt FN:s klimatpanel. EU har slagit fast målet att temperaturen inte får öka med mer än två grader i förhållande till förindustriell tid. Den får med andra ord inte öka med mer än 1,2 grader under en hundraårsperiod. Människans ökade belastning på miljön och dess resurser kräver gemensamt arbete. Som privatperson och som en del av idrottsrörelsen kan alla bidra till att minska vår miljöpåverkan.

Anläggningar och idrottsmiljöer

Idrottsanläggningar och idrottsmiljöer kan definieras där det utövas träning och tävling i tid och rum. Det behöver med andra ord inte bara handla om en fast avgränsad inomhus- eller utomhusyta som en idrottsplats, idrottshall, ishall, simhall eller idrottslokal, även om det är det vanligaste förekommande. Av RF:s 69 medlemsförbund är cirka 25 förbund mer eller mindre beroende av tillgång till luft, mark, vatten och väg. Det ser också olika ut när det gäller idrottens ägande, arrende, nyttjandeavtal, hyresavtal, tillstånd och drift av anläggningar och idrottsmiljöer. Många föreningar har också egna eller hyrda klubbhus/klubblokaler. Det är viktigt att varje idrott, utifrån RF:s generella policy, konkretiserar sin egen miljö- och klimatpolicy utifrån sina egna behov och möjligheter.

Idrottsanläggningar och idrottsmiljöer har i många fall en positiv effekt på miljön, när det kommer till bevarande av natur- och kulturvård, samt skapande och bevarande av grönytor. Särskilt i tätortsnära områden.

För att väga in den negativa påverkan på miljön och klimatet som idrottsanläggningen och idrottsmiljön samt dess drift kan ha, så bör bland annat följande uppmärksammas för miljön:

- » miljöanpassat byggande
- » material och utrustning
- » vatten och avlopp
- » källsortering
- » sop/oljekärl
- » rengörings- och hygienartiklar
- » hantering av kemiska artiklar
- » kontorsmaterial
- » naturskydd av omgivning
- » luft, mark och vatten
- » buller

Följande bör uppmärksammas när det gäller klimatpåverkan:

- » uppvärmning
- » isolering
- » belysning
- » varmvatten
- » ventilation

Vid större nybyggnationer, om- och tillbyggnader bör det göras erforderliga miljö- och klimateffektbeskrivningar. Förutom att energieffektivisering är klimatsmart finns här för många föreningar stora besparingar att göra. Pengar som istället kan läggas på idrottsverksamhet. Stöd kan fås av kommunens miljöhandläggare och energirådgivare och av de regionala energikontoren. SISU Idrottsutbildarna har tagit fram ett utbildningsmaterial som finns digitalt på deras hemsida.

Arrangemang och evenemang

Idrottsarrangemang och idrottsevenemang kan definieras som idrottstävlingar och uppvisningar som är öppna för allmänheten, med eller utan entréavgift. Det hör till sakens natur att idrottsarrangemang kan vara av mycket skiftande storlek och karaktär. När det gäller vissa större arrangemang kan också olika driftformer och aktörer vara involverade. Vid internationella arrangemang är alltid de internationella idrottsförbunden involverade. Det är viktigt att varje idrott, utifrån RF:s generella policy, konkretiserar sin egen miljö- och klimatpolicy utifrån sina egna behov och möjligheter.

För att väga in den påverkan på miljön och klimat som olika arrangemang och evenemanget innebär, bör följande uppmärksammas för att minska påverkan av miljö och klimat:

- » miljö- och klimatpolicy/plan för föreningens arrangemang
- » miljö- och klimatteffektbeskrivningar vid större arrangemang
- » verka för att minimera och miljöanpassa transporter till, under och från arrangemanget
- » verka för att varor och tjänster som köps in är miljömärkta
- » verka för att minimera sopor - det som ändå blir till sopor källsorteras och kan i vissa fall återvinnas
- » begränsa energiåtgången
- » informera funktionärer, deltagare, publik, sponsorer och media

Miljö- och klimatanpassade transporter

Idrottsrörelsen ska sträva efter ett hållbart och miljöanpassat resande. Klimatpåverkan kan minskas betydligt genom att, då det gäller resande till och från idrottsanläggningar och idrottsmiljöer, få till stånd en större andel miljövänliga och om möjligt färre transporter, ökad andel cykling och gående samt fler gemensamma transporter. Fysiska möten i samband med sammanträden, utbildningar mm kan också i ökad utsträckning ersättas av telefon- och internetbaserade möten.

Klimathänsyn bör ha hög prioritet i val av upphandling av transportsätt. Aktuella avtal och överenskommelser för tåg och buss finns på RF:s hemsida. Trafikmiljön till, från och kring idrottsanläggningar och idrottsmiljöer är inte bara viktig för miljö- och klimat, utan också en tillgänglighetsfråga för att barn och ungdomar ska kunna ta sig till och från föreningsaktiviteter på ett säkert sätt.

Nyttiga länkar

www.rf.se

På Riksidrottsförbundets hemsida kan du ladda ner policyn, hitta aktuell information, kontaktuppgifter, information om avtal, idrottens anläggnings- och idrottsmiljöstöd och information om ”Diplom Grön idrottsförening”.

www.sisuidrottsutbildarna.se

På SISU Idrottsutbildarnas hemsida kan du hitta utbildningsmaterialen ”Klimatsmart förening” och ”Trafiksäkra och klimatsmarta transporter”. Kontaktuppgifter och länkar till de 21 SISU- distrikten.

www.miljoportalen.se

Miljöportalen är statliga Naturvårdsverkets informationssida med mycket matnyttig information om miljö och klimat.

www.energimyndigheten.se

På Energimyndighetens hemsida hittar du information om energismarta lösningar och vidare till de självständiga regionala energikontoren.

Public

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

Idrottens Hus • 114 73 STOCKHOLM • Tel: 08-699 60 00 • Fax: 08-699 62 00
riksidrottsforbundet@rf.se • www.rf.se